

THE GENERAL EPISTLE OF JAMES

¹ Shíí James, Bik'ehgo'ihí'nań la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń binal'a'á nshkni, nnee nakits'ádahyú hat'i'i ilch'á'yú odaagohele'ihíí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nań nohwił nlij le', nohwiłdishnii. ² Shik'ííyú, iltah at'éégo nohwich'í' nagont'ogyúgo, baa nohwił daagozhóq le'; ³ Díí bídaagonołsigo, nohwi'odla'íí nayidntaahgo nyee ndi dahdaanołdoh daaleh. ⁴ Áí dayúweh nohwiyi' na'iziid le', áík'ehgo nohwi'at'e' nzhooníí zhá be'ádaanoł't'ee doleel, doo hat'íí bee dá bich'í'go da. ⁵ Nohwitaahyú dahadń doo goyáá dayúgohíí Bik'ehgo'ihí'nań yíyókeed le', áík'ehgo baa hi'né' doleel; Bik'ehgo'ihí'nań dánzhóq at'éégo nnee dawa daazhógo yaa yiné'hi at'éé. ⁶ Áń nneehń odlaągo áńíí le', doo biini' nakigo da: dahadń biini' nakihń, ńch'iigo túnteel nádidáhíí k'ehgo at'éé. ⁷ Nnee ágát'ehń nohweBik'ehń bich'á'g'e' doo hat'íí ích'í' nyohodlíí da le'. ⁸ Nnee biini' nakihíí doo bígózigo nagháhi at'éé da. ⁹ Nnee ádaagoch'iyolba'ń Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ízisgo at'éégo ábi'delzaahíí bigha bíł gozhóq le': ¹⁰ Áíná' nnee ízis it'ijń ádaagoch'iyolba'go ábi'delzaahíí bigha bíł gozhóq le': t'oh dénzhonéhíí ánadaasdijdhíí k'ehgo bee ch'ígowáh doleelhíí bigha. ¹¹ Ch'ígona'ái sidogo hagháhgo, t'oh yiniłmééhgo dénzhonéhíí nandéh, áík'ehgo dénzhone' n'íí ádih: áí k'a'at'éégo nnee ízis it'ijń t'ah dá'it'íígo bech'ígonáh doleel.

12 Nnee nabídi'nestaad lé'e ndi aal yitis ch'ínyááhn biyaa gozhóni at'éé: nabídi'nestaadii aal yitis ch'ínyáágo dahazhí' ihi'náhi, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bíl daanzhóni yaa yiden'áání, baa didot'aal, gonneegee ch'ah hobijhí k'ehgo. 13 Nnee la' nabídi'nestaad lé'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nashínestaad, doo nii da le': Bik'ehgo'ihí'nañ doo nchó'íi bee nahóntaah goz'aq da, la'íi án doo hadn nayíntaah da: 14 Nnee daantíígee déenchó'go ágot'eehíi yiká hát'íiníi, ídíbiiltso'go nabídintaah. 15 Déenchó'go ágot'eehíi hágot'iiníi íltsaa hileehíi k'ehgo nchó'íi yilchii: áigé' nchó'íi nchaa silíígo da'itsaahíi yilchii. 16 Shik'íiyú, shil daanołshóni, nda'oksii hela'. 17 Dawahá nł'ééhíi la'íi dawahá nzhooníi yaaká'gé' nohwaa hi'né'hi at'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ idindláadíi Áyílaahn bich'á'gé' nke'né', án doo lahgo aná'dol'íi da, hat'íhíta léhídáhgo chagosh'oh nágodleehíi doo aí k'a'at'éé da. 18 Bik'ehgo'ihí'nañ dabíi hát'íígo dawahá daahinaago áyílaahíi bitahgé' da'ítsé nest'án begodeyaahíi k'ehgo biyati' da'aníhi bee nádaagosiidíígo ánohwilaa. 19 Áik'ehgo shik'íiyú, shil daanołshóni, nnee daantíígee nł'éégo íyésts'aq le', yati' t'aazhí' goz'aqgo, la'íi ha'ashkeehíi t'aazhí' goz'aqgo: 20 Nnee bihashke'híi Bik'ehgo'ihí'nañ binzhó'íi doo áile' da. 21 Ái bigha nchó'zhinéego ágot'eehíi la'íi doo bik'ehyú ágot'eehíi dawa k'ihzhí' ndaanołmé'ná', yati' nohwijíi biyi' k'ená'dilzéhíi nohwijíi yune' isht'egodnt'éégo nádaagodoł'aah, aí nohwiyi'siziiníi hasdáyiniilgo yínel'aq. 22 Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' da'aníiyú ádaanoł't'ee le', doo daazhógo dédaadołts'ago

da, doo ách'ì' nadaalch'aago da. ²³ Dahadn̄ yati' daazhógo yidits'agn̄ doo yikísk'eh at'éé dah̄n, n̄nee la' biká'got'íné biyi' binii' da'at'ééhíi yinel'íhíi k'ehgo at'éé: ²⁴ An̄ n̄neeh̄n̄ ádinel'íid hik'e dahiyaa, áigé' dagoshch'ì' ánołih̄ n'íi yaa yisnah. ²⁵ Dahadn̄ Bik'ehgo'ih̄i'nañ yegos'aaníi dázho n̄t'éhi, begoz'aaníi n̄nee ch'ínáyih̄i'ñli, biyi' déz'iiníi dayúweh yaa higaahn̄, doo daazhógo íyéstsaago dagoshch'ì' yaa yinah daná, yati' yikísk'eh at'ééh̄n̄, an̄ n̄neeh̄n̄ dawahá áile'íi bee biyaa gozhógo doleeł. ²⁶ Dahadn̄ n̄t'éégo oshkaah̄ nzina' biyati' doo yaa goyáago yałt'ín̄ ách'ì' nach'aa, an̄ n̄neeh̄n̄ bi'okaañh̄i' doo bá begolne' da. ²⁷ Chagháshé bitaa la'íi bimaa ádaadiníi, la'íi isdzané itsaa daanliiníi bich'ì' nadaagont'ogíi bich'och'iniigo bitaach'ighaago, la'íi ni'godzán̄ biká'gee nch'ogo ágot'eehíi doo hayíi be'ách'ít'éégo da, aí Bik'ehgo'ih̄i'nañ nohwiTaa'n̄ bináál̄ okaah̄ da'an̄ihi, la'íi dánzhoḡo at'éhi at'éé.

2

¹ Shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'eh̄n̄, bich'á'idindíni, daahol̄dlaago n̄nee doo il'anigo baa natsídaalkees. ² N̄nee la' óodo bee bigan bik'en'áné gólíni, la'íi bidiyágé n̄t'éhi bik'isilaago dała'adzaagee ha'ayááyúgo, la'íi n̄nee tét'iyéhi bidiyágé dénch'ó'éhi yee ha'ayááyúgo: ³ N̄nee bidiyágé n̄t'éhihíi zhá bich'ì' ádaanoł'eego ágádaabik̄doñii, Dzaaagé' n̄t'éégee dah̄ndaa; áiná' n̄nee tét'iyéhíi ágádaabik̄doñii, Da'áigee sínzi, dagohíi, Shikeeyú ndaa: ⁴ Ágádaanoł'eeyúgoshá' la' dá'ich'ì'go, la'íi itisgo lanatsídaalkees, nch'ogo

natsídaałkeesgosha' aayádaakti'ihíí daaleeh?
⁵ Shik'íyú, shíł daanołshóni, ídaayesólts'aa, Bik'ehgo'ihí'nań ni'gospzán biká' ágot'ee zhinéégo tédaat'iyéhíí da'odlaahíí yee ízigo da'it'íi doleełgo haiyinil, la'íí bilakt'áhgee begoz'aaní daabíyéé doleełgo haiyinil, aí Bik'ehgo'ihí'nań yil daanzhooníí yaa goden'áá. ⁶ Áiná' nohwíí tédaat'iyéhíí doo bił da'otag da laa. Nnee ízis it'iiníshá' isná daanołwidil'íi? Da'ái yáná'iti'hé yuneshá' ođanołwinihiyood? ⁷ Da'ái nł'éégo bee nołwi'dojíhíshá' dENCHŃ'go yaa yádaakti'? ⁸ Nant'an yegos'aaní Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí gáníígee, Na'ashhahgé' gólíníí nił nzhŃŃ le', dani ídił nŃŃŃhíí k'ehgo, niihíí da'anii bikísk'eh ádaanoł'eeyúgo nł'éé: ⁹ Áiná' nnee il'anigo baa natsídaałkeesyúgo nCHŃ'go alt'íí, begoz'aaní yitis hadaadiltaałíí k'ehgo ádaakt'íi bídaagonołsi. ¹⁰ Dahadń begoz'aaní dawa yikísk'eh at'éé ndi dała'ágo íksiihyúgo, begoz'aaní dawa yiksiih hileeh. ¹¹ Ch'a'o'nehíí bee ałneh hela', niihíí, Dahadń zołhée hela', nii ałdó'. Ch'a'o'nehíí doo bee áłdzaa daná' dahadń zeezołhíi lé'eyúgo, begoz'aaní yitis hadiltaałíí nleeh. ¹² Begoz'aaní nnee ch'ínáyihí'niłíí nnee bee baa yáda'iti' doleełí k'ehgo yádaakti', la'íí aí k'ehgo ádaanoł'ee. ¹³ Doo bił goch'oba' dahń doo baa goch'oba' dago baa yá'iti' doleeł; áiná' ilgoch'oba'íi aayá'iti'íi yee itisgo at'éé. ¹⁴ Shik'íyú, nnee la', Oshdlaa, niiná' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo yikísk'eh at'éé dayúgo, hat'íi yit'íi áiná'? Ya' aí odlaahíí hasdábilteeh née? ¹⁵ Kok'isn dagohíí kolał bidiyágé éđihná' dajíi biigha dáshiná'naghaaná', ¹⁶ Nohwíí la'

bich'ì' gádoḡniiyúgo, ḡch'ì'gont'ééhíí bee nanḡaa, sínzilgo, ḡa'íí násínḡdḡḡdgo nanḡaa; áíná' dawahá yídn nḡḡhíí doo baa nné' dayúgo; hat'íí bee nzhq̄q̄?

17 Áík'ehgo ko'odḡḡ' zhá gólḡḡyúgo, doo bikísk'eh ách'ít'éé dayúgo, doo hat'íí ká áile' da, daztsáni k'a'at'éé. 18 Dahadḡḡ gáníí doleel, Ni ondlḡḡ, áíná' shihíí shi'odḡḡ' yikísk'eh ánásht'ḡḡḡ: ondlḡḡḡhíí shil ch'í'nah ánle' yikísk'eh ánt'ḡḡḡíí da'ádḡḡgo, áík'ehgo shíí oshdlḡḡḡhíí yikísk'eh ánásht'ḡḡḡíí bee niḡ ch'í'nah áshle'. 19 Bik'ehgo'ihí'naḡḡ daḡḡa'á nḡḡḡo hondḡḡḡ; áí nḡ't'éé: ch'iidn daanlíni aḡdó' da'odḡḡḡna'á' nḡdaaldzidgo daaditḡḡid. 20 Áíná' nḡnee doo goyḡḡḡ dahi nḡlíni, ko'odḡḡ' golḡḡí ndi doo bikísk'eh ách'ít'éé dayúgo doo begolḡḡe' da, daztsáni k'a'at'éé, ya' áí doo bígonḡḡsḡ da née? 21 Hat'íhíta be'okḡḡḡhíí biká' dahi nḡniḡḡḡḡee Abraham, nohwitaa n'íí, biye' Isaac Bik'ehgo'ihí'naḡḡ yaa yinḡḡḡḡḡná'shḡ', ánát'ḡḡḡdḡíí bee Bik'ehgo'ihí'naḡḡ, dávik'ehyú át'éhi bíḡnḡḡiid? 22 Bígosínḡḡsḡḡḡd née, bi'odḡḡḡ'íí ḡa'íí yikísk'eh at'ééhíí daḡḡa' na'iziid, bi'odḡḡḡ'íí yikísk'eh at'ééhíí bee ḡalzaa. 23 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'naḡḡ biyati' bek'e'eshchiiníí, Abraham Bik'ehgo'ihí'naḡḡ yosdlḡḡḡd, áík'ehgo bi'odḡḡḡ'híí bighḡḡ dávik'ehyú át'éégo bá hótḡḡ, nḡi lé'ehíí begolzaa: áíḡee Bik'ehgo'ihí'naḡḡ bit'eké daabiḡḡch'iniigo daach'ozhíí lé'e. 24 Áík'ehgo bídaagosḡḡsḡḡḡḡd, doo bi'odḡḡḡ' zhá bee Bik'ehgo'ihí'naḡḡ binadzahḡee nḡnee dávik'ehyú át'éé da, áíná' yikísk'eh ádaat'eehíí aḡdó' bee Bik'ehgo'ihí'naḡḡ binadzahḡee dávik'ehyú át'éé. 25 Da'ágát'éégo Ráhab, isdzán nant'ì' nagháhi n'íí, ch'inḡi nai'aahíí ha'áyíḡḡḡḡ, áíḡé' ḡahyúgo ch'inádaís'a'ná', ánát'ḡḡḡdḡííshḡ' bee dávik'ehyú

át'ée bíldo'niid? ²⁶ Kots'í koyi'siziiníí ádíhyúgo daats'iztsaa, áí k'a'at'éeego ko'odla, bikísk'eh ách'ít'éehíí ádíhyúgo, doo hat'íí ká áile' da.

3

¹ Shik'íyú, hołaaago ilch'ígó'aahíí daaleeh hela', ilch'ídaagont'eehíí itisgo nyeego nohwaa yá'iti' doleel bídaagonokshíí bigha. ² Daanohwigha łaaago ndaahiilziih. Dahadn yakti'gee doo iksiih dahń nnee dázhó nht'éhi nlii, nht'éeego áyíłsj, bits'í dawa da'áníyú ánát'íił. ³ Łíi bizaa'áh bá ádaagohiidle' nohwik'ehgo naghaahíí bigha; áík'ehgo bits'í dawa bee daahiidlo'. ⁴ Tsina'eełíí alđó' baa natsídaalkees, dázhó nchaa ndi, la'íí nawode nch'iidíí aná'ol ndi, benal'eełíí dázhó alch'íséhi bee na'í'eełíí dahát'íyú yidi'eeł. ⁵ Da'ágát'éeego kozaadíí alch'ísé ndi ízigo ágot'eehíí yee áda'odlíigo yakti'. Gochaago godnlch'il goz'áni kọ' alch'íséhi bee bikọ' do'nil ląá! ⁶ Kozaadíí kọ' do'nilíí k'a'at'ée, ni'gospzán biká' nchọ'íí dawa bik'ehyú át'éhi k'a'at'éeego nohwits'í biyi' itah nlii; kots'íhíí dawa yilchọq; ch'iidn bikọ' diltł'íí bich'á'gé' kọ' bee bikọ' do'nilgo ch'idehezná'gé' nch'ihenna'zhí' yikọ' da'dinil. ⁷ Tsétahgo daagolíníí iltah at'éhihíí, dló', tł'iish, túnteel biyi' daagolíníí daabi'dilzhọq, ni'gospzán biká' nnee daabilshọq: ⁸ Áíná' doo hadń kozaad yolshọq at'ée da: nchọ'go doo nehe'náhi at'ée da, la'íí dázhó bik'asda' nchọ'. ⁹ Kozaad bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa'ń áshọq daabilm'ni; da'ái bee nnee, Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo ádaaszaahi, yati' bee daahónkaał. ¹⁰ Da'ái kozé'íí bich'á'gé' yati' nht'éhi la'íí yati' nchọ'íí bee hagohiigháh. Shik'íyú, díí doo ágát'ée da

le'at'éhi. ¹¹ Ya' ni'gé' tühálíígee tú nzhòqohíí ła'íí tú nk'òqzhíí dała' halíí née? ¹² Shik'ííyú, ya' tsi, figs holzéhi, olives náyink't'í, dagohíí dasts'aa figs náyink't'í née? Áí k'a'at'éégo tú nk'òqzhíí hálíígee tú nzhooníí doo hálíí da. ¹³ NohwitaHyú hadn goyáágo bíł ígózì? Bi'at'e' nht'ééhíí be'ánát'íjłíí ch'í'nah áyíłsì le', igoyá' doo t'ąązhì' yáná'iti' dahíí ye'at'éé. ¹⁴ Nohwíjii yune' nohwil daagoshch'í'go dánohwízhá nht'ééhíí ádá hádaakt'íjyúgo, ła'íí dashízhá itisgo ánsht'eego daanołsiyúgo, doo ádaa da'òłdíí da le', doo ách'iníiyú ách'ine' dayúgo lé'ılchoohi at'éé. ¹⁵ Ídıłgo ch'idzaaníí doo yaaká'gé' nke'né' da, dá ni'goszán biká' benagowaahi, dakó ko'at'e'íí bik'ehgo, ch'iidn binant'a' bich'á'gé'hi at'éé. ¹⁶ Dabízhá nht'ééhíí ádá hát'íjłíí, ła'íí dashízhá itisgo ánsht'eego nzihíí gołíígee doo nkegohen'áá da doleel, ła'íí nchò'go ágot'íjłíí dawa begoz'ąą. ¹⁷ Áiná' yaaká'gé' igoyá'íí díí k'ehgo at'éé, dázhò nht'éé, bíł nkegohen'áá, dawa bich'í' ch'izhòq, doo ádıł k'a'ách'ít'éé da, dázhò koł goch'oba', ła'íí nht'éégo ánáda'ch'ol'íjłgo, doo ił'anigo baa nach'ítsikeesgo da, doo koká' zhá gózhòqo da. ¹⁸ Nnee nkegohen'áágo ádaagołsiníí k'eda'dile'go dá bik'ehyú ách'ít'ééhíí binest'ą' goleeh.

4

¹ Hat'íí bighá ılch'í' nadaagonołkaad, ła'íí nohwitaHyú ılch'í' hadaashkeed? Nohwiyi' dawahá nchò'íí biká hádaakt'iiníí nohwiyi' ılch'í' na'iziidhíí bighá go'íí. ² Hat'íhíta nchò'íí ch'éh hádaakt'íjłíí bighá nada'òłtseed: hat'íhíta naaniyú

daabiyééhíí ádá hádaalt'ijná' doo nádaadołné' dahíí bighą ıch'ı' hadaashołkeed, ła'ıı ıch'ı' nadaagonołkaad: doo daahołkéedgo da'ołkaąh dahíí bighą doo nádaadołné' da. ³ Dánohwızhá ádá hádaalt'ıjıhíı biká da'ołkaąhíı bighą doo nohwaa hi'né' da. Ágát'éégo da'okaąhíı doo bik'eh da. ⁴ Nant'ı' nakaiyíı k'a'at'éégo ádaanoł'éhi, ni'gosdzán biká' ágot'eehíı nohwıl daanzhọyúgo Bik'ehgo'ıhi'nań yik'edaannııhi ádaanoł'ee, ya' doo bídaagonołsı da née? Áık'ehgo dahadń ni'gosdzán biká' ágot'eehíı zhá bıł nzhooníı Bik'ehgo'ıhi'nań yik'ennııhi ádilne'. ⁵ Ya' Bik'ehgo'ıhi'nań biyati' bek'e'eshchiiníı anııhíı doo bighani golıı dago gánıı daanołsı née, Ya' Holy Spirit nohwiyi' golııníı nchọ'ıı hát'ıı née, dawahá ádá hát'ıı née? Dah, da'anıı doo ágát'éé da. ⁶ Áiná' Bik'ehgo'ıhi'nań bıłgoch'oba'ıı itisgo nohwaa daihiné'. Áı bighą gánıı, Ádaa da'odlıhíı Bik'ehgo'ıhi'nań bich'á'zhı' at'éé, áiná' ádaa goch'iyolba'ıı Bik'ehgo'ıhi'nań bıłgoch'oba'ıı bee daayich'onıı. ⁷ Áı bighą Bik'ehgo'ıhi'nań baa ádaa deinok'aah. Ch'iidn nant'an bidah ádaanoł'ee, áık'ehgo nohwich'á' nádilyeed. ⁸ Bik'ehgo'ıhi'nań ałhánégo bit'ahgo daanołıj, áık'ehgo bıı ałdó' ałhánégo nohwıt'ahzhı' nlıni at'éé. Nchọ'go ádaanoł'eehíı, nohwigan tádaalgis: nnee biini' nakihíı daanołıni, nohwıjıı daanzhọgo ádaale'. ⁹ Doo nohwıl daagozhọ dago daalchag, chaal nahisółtaą le': nohwıdloh n'ıı daalchago ánadaaldle', nohwıl gozhóónıı doo nohwıl anıı dago ánadaaldle'. ¹⁰ NohweBik'ehń binadzahgee ádaa daagoch'olba', áık'ehgo hadag

ádaanohwile'. ¹¹ Shik'íyú, doo aayanáltihíí ádaadoł'jigo dénchq'ého laa yádaakti' da. Hadń bik'isn yíłtahyúgo, dagohíí bik'isn dénchq'ého yaa yałti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí yíłtah la'íí dénchq'ého yaa yałti': Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí baa yánłti' lé'eyúgo, begoz'aaníí doo yikísk'eh ánt'ee da, áiná' aayakti' ihíí nłj. ¹² Begoz'aaníí áyílaahíí dała'á nłj, da'án ałdó' hasdáhińiikíí yinel'aq, la'íí da'íłíí yilchiigo yinel'aq: áiná' hat'íí nłj nńzigo aayanáltihíí adńl'jigo nńee la'ihíí baa yánłti'go? ¹³ Sáj'a, nohwíí gádaadoł'nihií, Díí jji dagohíí iskaq akú křh goznilyú nkáh, akú dała'á nohwełegodáh, nada'iılńii la'íí nohwaa nada'iıniigo, áik'ehgo bestso nohwá ígowáh, daadoł'ni: ¹⁴ Ndi iskaq ágonéhíí doo bídaagonoısi daná' ádaadoł'ni. Nohwi'ihí'na' hat'íí át'ée? Áád nahinago det'ih hiłtséhgé' da'adřhií k'ehgo ádaanoł'ee. ¹⁵ Áiná' gádaadoł'niigo nłt'ée, NohweBik'ehń hat'íyúgo daahii'naa doleel, áik'ehgo díí ádaahiidle', dagohíí áı ádaahiidle', daadoł'niigo. ¹⁶ Doo ágádaadoł'ni dayúgo ádaa da'oldlıgo yádaakti': ágát'ée go yá'iti'í nchq'íí át'ée. ¹⁷ Dahadń áıgee ách'it'ée hií yígóısi ndi doo ágát'ée dahń nchq'íí bá hileeh.

5

¹ Sáj'a, ízis da'ok'iiníí, daalchag la'íí daadoł'wosh, iniigodılnehií bee nohwiká' ngowáhíí bigha. ² Bee ízis da'ok'iiníí daanłdzid, la'íí nohwidiyágéhií doolé daayiyaa. ³ Nohwi'óodo la'íí béshłigai daadichii; áı bidichiihií nohwaa nagolni' doleel, áı kq' dilłh'hií k'ehgo nohwitsi' yiyaa doleel.

Dawahá lán da'ííłhíí iké'yú náhilkahíí bighą
 1łch'ı' nadaasolné'. ⁴ Sáą'a, daanohwini' biyi'
 ihigeshgo nnee nada'iziidíí daayółbııl n'íí t'ąązhı'
 bich'ą' daahónolą'íí nohwich'ą' daadilwosh:
 nnee daahigeshíí daachagíí Bik'ehgo'ihinań,
 nnee doo náhółtagyú biNant'a'íí, yidezts'ąą.
⁵ Ni'gosdzán biká' ízis da'olł'iiníí la'íí gonedliiníí
 zhá bee daahinołnaa ni'; ádeenisołk'ah, magashi
 bidinesk'ahgo siideehíí k'ehgo, k'adíí na'itseedíí
 biká' ngonyáá. ⁶ Nnee dávik'ehyú át'ééhíí zideego
 bá nadaagoso'ąągo daazesolhıı; do nohwidag
 at'éé dago. ⁷ Áık'ehgo shik'ííyú, nohweBik'ehń
 nadáhzhı' biba' nohwıl nkedaagohez'ąą le'.
 Sáą'a, k'edileehíí ni'gosdzán bich'ą'gé' nest'ą'
 lán ílini bıł nkegohen'ąągo yiba' sidaa, da'ıltsé
 la'íí iké'zhı'go nanágołtąązhı'. ⁸ Nohwíí alđó'
 nohwıl nkedaagohez'ąą le'; nohwııí nłdzilgo
 ádaale': nohweBik'ehń nadáhgee ngowáhíí
 bighą. ⁹ Shik'ííyú, doo lıda'olłah da, doo nohwá
 ndaago'aah da doleehíí bighą; sáą'a, ndaago'a'íí
 ch'é'łtiingee sizıı. ¹⁰ Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihinań
 binkááyú nada'iziidíí nohweBik'ehń bizhi'
 bee yádaakti' n'íí, biniidaagonł'ééhíí bıł
 nkedaagohez'ąąhíí nohwıl ch'ídaago'aahgo
 bikísk'eh ádaanoł'tee le'. ¹¹ Sáą'a, nłdzilgo
 nazıı n'íí bıł daagozhóóníí baa natsídaahiikes.
 Job holzéhi nłdzilgo sizıı n'íí baat'ídaanołsı,
 biniidaagodelzaahíí bikédé'go nohweBik'ehń
 baa nách'ozbaadíí yídaagołsı; nohweBik'ehń dážhó
 aatét'íí la'íí bıł goch'oba'hi at'éé. ¹² Shik'ííyú, díńko
 bee itisgo ádaanoł'tee le', doo yaaká' bee nohwıl'a
 dahnádaadidołhııh da, doo ni'gosdzán bee da, doo

ła'ihíí bee da; áiná', Ha'aa, daadohniigo da'anii
 ádaadohni le'; dahyúgohíí dánko nohwaa yá'iti'
 doleeł. ¹³ NohwitaHyú ła' biniigonk't'éé née? Án
 okaąah le'. Ła' bił gozhóó née? Bik'ehgo'ihí'nań
 ya'ahénzigo ido'aal le'. ¹⁴ NohwitaHyú ła'
 nezgai née? Ínashood yánazíni yiká ádaanii
 le'; áí nohweBik'ehń bizhi'íi binkááyú ik'ah
 yił yedilniíngo bá da'okaąah le': ¹⁵ Áík'ehgo
 odląągo okaąahíí bee nezgaihíí nadziłh, áík'ehgo
 nohweBik'ehń hadag ánábidołłił; ła'íi nchó'go
 adzaa lé'eyúgo, binchó'íi bá da'izłiné ánadołnił.
¹⁶ Nda'olsiihíí baa kł nadaagołni', ła'íi iłdenáągo
 láda'olkaąah, áík'ehgo nádaanohwi'dilziłh. Nnee
 dá bik'ehyú at'éehíí bijíi dawa bee okaąahgo dázhó
 bedehíi. ¹⁷ Elías nnee dá nohwíi k'a'at'éhi nlił lé'e,
 án, Doo nagołtji da le', niigo bijíi dawa bee oskaąad:
 áík'ehgo ni'godzán biká' dá doo nagołtjihé taadn
 łegodzaagé' gostán dahiitaą. ¹⁸ Áígé' ná'oskaąadgo
 yaaká'gé' nkegonłtáá, áík'ehgo ni'godzán biká'
 nest'ą' nádaagozdłił. ¹⁹ Shik'íiyú, nohwitaHyú ła'
 da'anii ágot'eehíi yich'ą' nyááyúgo, ła' t'ąązhí'
 yił nnat'áázhyúgo; ²⁰ Díínko yígolsiłh le', nchó'go
 at'íiłhń bi'at'e' nyihesiłhgé' dahadń t'ąązhí' yił
 nnat'áázhn, án da'itsaah bich'ą'gé' biyi' siziinił
 hasdábidołteel, áík'ehgo nchó'íi ląągo yiłegodihoził.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049